Dziesięć „społecznych instytucji kultury” w Krakowie. Miasto rozstrzygnęło pilotażowy konkurs

2026-03-10

Blisko 5 milionów złotych trafi do organizacji pozarządowych, które w 2026 roku będą prowadzić stałą, regularną działalność kulturalną w nowej formule „społecznych instytucji kultury”. To pierwszy tak szeroko zakrojony program miasta, wzmacniający oddolne inicjatywy i budujący długofalowe partnerstwo z trzecim sektorem.

Gmina Miejska Kraków zatwierdziła 3 marca wyniki otwartego konkursu ofert dotyczącego realizacji w okresie od 1 lutego do 31 grudnia 2026 r. zadania publicznego pn. „Społeczne instytucje kultury” w obszarze kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Pilotażowy projekt powstał w odpowiedzi na postulaty organizacji pozarządowych i ma na celu stworzenie nowego typu instytucji kultury – budowanych oddolnie, w ścisłej współpracy ze środowiskami twórczymi i lokalnymi społecznościami.

Głównym założeniem programu jest profesjonalizacja i stabilizacja NGO działających na rzecz mieszkanek i mieszkańców Krakowa oraz wzmocnienie lokalnego ekosystemu kultury. „Społeczne instytucje kultury” mają prowadzić stałą, regularną i kompleksową działalność artystyczną i edukacyjną – z wyraźnym nastawieniem na wrażliwość społeczną, inicjowanie debat, mapowanie najnowszych zjawisk w kulturze oraz budowanie przestrzeni współpracy dla twórców.

W pracach komisji konkursowej uczestniczyło dwoje przedstawicieli organizacji pozarządowych, co pozwoliło uwzględnić doświadczenie osób aktywnie działających w trzecim sektorze. Ich praktyczna wiedza i znajomość realnych wyzwań środowiska kultury wniosły istotny wkład w ocenę złożonych ofert.

Komisja wskazała do dofinansowania dziesięć zadań publicznych. Wśród najwyżej ocenionych projektów znalazła się oferta Stowarzyszenia Teatr Nowy – „Teatr i Pałac – Instytucja Nowej Generacji”, która uzyskała 45 punktów i dofinansowanie w wysokości 895 000 zł. Projekt wyróżniono za wysoki stopień innowacyjności oraz wyjątkową atrakcyjność dla lokalnej społeczności. Jak podkreślono w ocenie, przedsięwzięcie w modelowy sposób realizuje koncepcję otwartego sektora kultury, tworząc przestrzeń sprzyjającą integracji mieszkańców i odpowiadającą na ich współczesne potrzeby programowe. Wskazano jednocześnie, że projekt mógłby zyskać na jeszcze silniejszej integracji z lokalnym ekosystemem instytucjonalnym.

Dofinansowanie otrzymała także Fundacja Galerii Piana na realizację rocznego programu działalności wystawienniczej i rezydencyjnej (41,29 pkt; 230 000 zł). Głównym celem zadania jest budowanie oddolnej stabilności lokalnego środowiska poprzez rozwój społecznej galerii sztuki. Projekt ma stanowić platformę międzyśrodowiskowej mobilności twórców, sprzyjać demokratyzacji dostępu do kultury oraz wzmacniać sprawczość mieszkanek i mieszkańców w kreowaniu wspólnej przestrzeni artystycznej.

W gronie wybranych inicjatyw znalazło się również stowarzyszenie FESTIVALT z projektem „HOIZ /

dom. Kameralna przestrzeń współczesnych praktyk artystycznych i mniejszościowych” (41 pkt; 250 000 zł). Mimo ramowego charakteru opisu, wynikającego z pilotażowej formuły konkursu, komisja wysoko oceniła dorobek i doświadczenie oferenta, uznając je za solidną podstawę do realizacji projektu.

Wybrane inicjatywy obejmują różne dziedziny – od teatru i sztuk wizualnych po działania interdyscyplinarne i mniejszościowe – i są kierowane do szerokiego grona odbiorców: dzieci, młodzieży i dorosłych, amatorów oraz profesjonalistów. Wszystkie zakładają prowadzenie stałej działalności programowej, a nie jednorazowych wydarzeń.

Program „Społeczne instytucje kultury” to nie tylko mechanizm grantowy, ale przede wszystkim próba wypracowania nowego modelu współpracy samorządu z trzecim sektorem – opartego na partnerstwie, stabilności finansowej i wspólnej odpowiedzialności za rozwój kultury w mieście. Jeśli pilotaż zakończy się sukcesem, Kraków może stać się prekursorem trwałego systemowego wsparcia dla oddolnych instytucji kultury w Polsce.

Pozostałe wyniki na stronie **Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa**.